

Ako obnoviť a podporiť službu biskupa z hľadiska misijnej synodálnej perspektívy?

BOŽIE SLOVO:

(Sk 20, 17n.29-32)

Čítanie zo Skutkov apoštolov: *Pavol poslal do Efezu a zavolať si starších cirkvi. 18 Keď k nemu prišli, povedal im: Dávajte pozor na seba a na celé stádo, v ktorom vás Duch Svätý ustanovil za biskupov, aby ste pásli Božiu Cirkev, ktorú si získal vlastnou krvou. 29 Ja viem, že po mojom odchode vniknú medzi vás draví vlci a nebudú šetriť stádo. 30 Ba aj z vás samých povstanú muži, čo budú prevrátene hovoriť, aby strhli učeníkov za sebou. 31 Preto bďte a pamätajte, že som tri roky vo dne v noci neprestával so slzami napomínať každého z vás. 32 A teraz vás odporúčam Bohu a slovu jeho milosti: ono má moc budovať a dať dedičstvo medzi všetkými posvätenými.* Počuli sme Božie slovo.

KATECHÉZKA

(porov. www.inky.sk, katechézy / úvahy 897)

Dnes budeme uvažovať o niečom, čo našu farnosť presahuje – a ukazuje ju ako súčasť väčšieho organizmu, ktorým je diecéza, čiže biskupstvo: „*Služba biskupa je zakorenená v Písme a rozvinutá v Tradícii vo vernosti Kristovej vôle. Druhý vatikánsky koncil, verný tejto Tradícii, predložil veľmi bohatú náuku o biskupoch, „nástupcoch apoštolov, ktorí spolu s Petrovým nástupcom, Kristovým námestníkom a viditeľnou hlavou celej Cirkvi, spravujú dom živého Boha“ (LG 18). ... Bola zriadená Biskupská synoda ako orgán, ktorý má biskupom umožniť podieľať sa spolu s rímskym biskupom na starostlivosti o celú Cirkev. Pozvanie žiť synodálny rozmer s väčšou intenzitou si vyžaduje nové prehlbenie biskupskej služby, ktorá by bola pevnejšie zasadená do synodálneho rámca.*“ (IL).

Je to podobné, ako farár: Nie je to nejaký izolovaný úradník či učiteľ alebo hoci aj tréner, ktorý poskytuje služby jednotlivým farníkom. Tak, ako je spoločenstvom a rodinou farnosť a nikto nemôže byť kresťanom sám, mimo tejto rodiny a spoločenstva, ani farár nemôže plniť svoju funkciu a sám byť katolíkom a kresťanom izolovane, ale len ako riadny, skutočný a „plnoprávny“ člen tejto rodiny farnosti, tohto bratského spoločenstva!

Takisto farnosť nemôže jestvovať sama, ale len ako súčasť diecézy. A rovnako biskup nemôže žiť a fungovať sám – bár aj by si v onej „zlatej klietke“ biskupského úradu vytvoril nejaké akoby spoločenstvo – ale len v spoločenstve a rodine svojej diecézy. Je tragédia, ak biskupa vo farnosti vidieť a počuť len na birmovku (alebo ani vtedy nie) či pri prekladaní farára. To je presne ten smutný stav, na ktorý synoda poukazuje a ktorý sa usiluje vrátiť k ideálu a vízií Písma a Cirkvi od svojho počiatku, kde biskup nebol abstraktný pojem a nejaký vzdialený úradník, ale skutočný pastier, blízky svojmu ľudu, ktorý sa okolo neho zhromažďoval ako okolo svojho skutočného učiteľa a pastiera.

Možno je pre nás ťažké uvažovať o tom, ako by sme mohli my, hŕstka bratov a sestier jednej farnosti, napomôcť oživiť a obnoviť niečo tak veľké, ako je diecéza. Ale hlavu hore! Boh už aj väčšie veci urobil s menšími prostriedkami! Len aby sme my boli pripravení a otvorení. A to možno najlepšie urobíme tak, že si osvojíme tieto synodálne postoje a konanie „v malom“, v našej farnosti!

a) zbor biskupov má spolu s rímskym biskupom, ktorý je jeho hlavou a nikdy bez neho, „najvyššiu a všeobecnú moc nad celou Cirkvou“ (LG 22). Tento zbor sa zúčastňuje na synodálnom procese, keď každý biskup iniciuje, vedie a uzatvára jemu zverenú konzultáciu Božieho ľudu...

b) biskupov, nástupcov apoštolov, ktorí prijali „službu spoločenstva [...] [a] stoja v Božom mene **na čele stáda**, ktorému sú pastiermi“ (LG 20), synodálny proces žiada, aby žili radikálnu dôveru v pôsobenie Ducha Svätého vo svojich spoločenstvách a **nepovažovali účasť všetkých veriacich za ohrozenie svojej služby vedenia spoločenstva**. Skôr ich nabáda k tomu, aby boli základom jednoty vo svojej cirkvi a vyzýva všetkých (kňazov a diakonov, zasvätené osoby, veriacich laikov), **aby kráčali spoločne ako Boží ľud, a podporovali synodálny štýl Cirkvi**;

c) konzultácie s Božím ľudom ukázali, že **stať sa synodálnejšou Cirkvou znamená aj širšie zapojiť všetkých do rozlišovania**, čo si vyžaduje prehodnotenie rozhodovacích procesov. ... To však vyvoláva aj odpor, strach alebo pocit dezorientácie. Konkrétne, kým niektorí žiadajú **väčšie zapojenie všetkých veriacich**, kde by biskupi vykonávali svoju rolu „menej výlučným spôsobom“, iní vyjadrujú pochybnosti a obávajú sa rizika, že príde k odklonu inšpirovanému mechanizmami politickej demokracie;

d) rovnako silné je aj vedomie, že **všetka autorita v Cirkvi pochádza od Krista** a je vedená Duchom Svätým. **Rozmanitosť chariziem sa bez existencie autority stáva anarchiou**, rovnako ako prítomnosť autority bez bohatstva chariziem, služieb a povolání sa stáva diktatúrou. Cirkev je **zároveň synodálna aj hierarchická**, preto synodálne vykonávanie biskupskej autority v sebe zahŕňa sprevádzanie a ochranu jednoty. **Praktizovanie synodality, ktorá v jednote spája rozdielne dary, charizmy, služby a povolania, ktoré Duch v Cirkvi vzbudzuje**, je cestou k realizácii nového pochopenia biskupskej služby;

e) Aby bolo možné pokračovať v obnove biskupskej služby v rámci viac synodálnej Cirkvi, sú potrebné isté kultúrne a štrukturálne zmeny, veľká **vzájomná dôvera a predovšetkým dôvera v Božie vedenie**. Preto kontinentálne zhromaždenia dúfajú, že dynamika **rozhovoru v Duchu Svätom** [katechéza 302/897 – pozn. red.] môže vstúpiť do každodenného života Cirkvi a oživiť stretnutia, rady, rozhodovacie orgány, čo bude priaznivo vplyvať na budovanie pocitu vzájomnej dôvery a vytváranie účinného konsenzu;

OTÁZKA NA ROZLIŠOVANIE (riešenie, hľadanie odpovede, „Božieho konsenzu“ – pozn.red.):

Ako chápeme povolanie a poslanie biskupa v misijnej synodálnej perspektíve?

UVAŽUJEME:

Faktom je, že dnešná téma je trochu vzdialená od reality farnosti – zameriava sa viac na úroveň biskupstva, čiže diecézy a na úroveň svetovej Cirkvi.

Lenže ono je to ako v politike: Môžete byť nešťastní z politikov a z toho, čo robia, lenže títo politici tam nespádli z neba, ale boli zvolení voličmi. Ak chceme zmenu, je potrebné zmeniť voličov, čiže občanov, čiže nás.

Podobné je to s biskupom, resp. s farárom. Ak farnosť sú formálne, farníci neveriaci a neobrátene, ak vládne náboženská nevedomosť a ľudská malosť – potom budeme mať presne takýchto farárov. A spomedzi nich povstanú just takýto rovnakí biskupi. Inak to ani veľmi byť nemôže. Ak chceme iných a lepších biskupov, potrebujeme iných a lepších kňazov. A ak chceme iných a lepších kňazov, potom sa musíme zamyslieť nad tým, ako my, laici, budeme lepšími kresťanmi, skutočne veriacimi, skutočne obrátenými a naše farnosti skutočnými spoločenstvami viery, kde sa naozaj žije bratské spoločenstvo, kde naozaj žijeme misiou, kde funguje spoločnosť všetkých na všetkom. Nezmení to dnešný ani zajtrajší stav, ale nakoniec táto zmena u nás prinesie zmenu aj „tam hore“! Uvažujme o tom!

SKÚMAME / ROZLIŠUJEME:

A ešte pár podotázok z pracovného listu, ktoré sa nejakým dotýkajú aj nás, farnosti:

1) „*Biskupi vynikajúcim a viditeľným spôsobom zastávajú úlohu samého Krista – Učiteľa, Pastiera a Veľkňaza*“ (LG 21). ... *Aký vzťah má tento trojitý úrad posvätných služobníkov k Cirkvi ako prorockému, kňazskému a kráľovskému ľudu? Alebo – aký vzťah máme k nemu my? Nakoľko počujeme, čo vyučuje diecézny biskup (ak tak robí)? Nakoľko si všimame usmernenia KBS? A nakoniec, aký postoj máme k pápežovi? Ak sa stane, že nám niečo zní ako oná „tvrdá reč“ Ježiša v Evanjeliu – s fleku odmietame? Kritizujeme? Preberáme myšlienky často nepriateľov Cirkvi z kdekade na internete? Alebo sa snažíme zistiť si o tom viac, zistiť pravdu? Debatujeme o tom, s otvoreným srdcom, v spoločenstve farnosti – aj to je obsah synodality a jej spoločného „rozlišovania“?*

3) *Na základe akých kritérií môže biskup hodnotiť sám seba a byť hodnotený pri výkone svojej služby v synodálnom štýle? Ak začneme od seba – ako poskytujeme spätnú väzbu svojmu farárovi a ako mu pomáhame byť lepším kresťanom, farárom, mať predstavu, aký dopad má jeho konanie na farnosť? Existuje možnosť, ako takto poslúžiť aj svojmu biskupovi? Ako tomu môžeme napomôcť?*